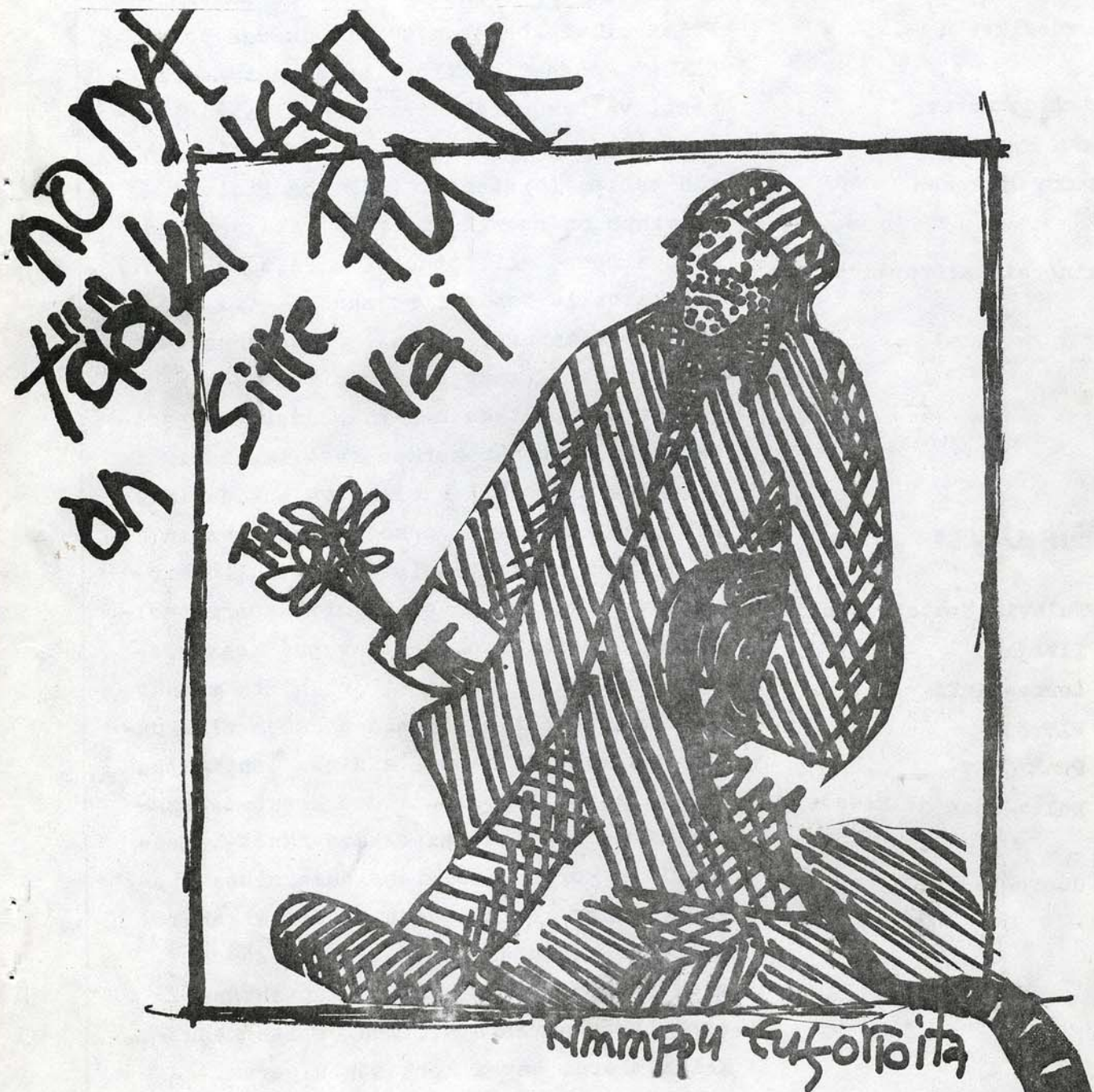

MONTAASI 2/79

Sisällä mm. ASIAA ja
- ~~Amerikkalainen elokuvataiteen~~
- PUNK. - JA MONTAASIN tulevat ensi-
ilat.

MONTAASI 2-79

Montaasin ja Kino-Dipolin
jäsenlehti

3. vuosikerta

Toimituskunta:

Pekka Hyytiäinen

Markku Oikkonen

Painopaikka: Otapaino

Sisällys:

- 4 Tulevia Montaasi-ensii-
ltoja
- 10 Lorca-hanke
- 12 Plöröjä
- 15 Punk
- 20 Kultra-Ajan jälkeen...?
- 26 Jonto-jengi

Suomessa ei ole yhtään hyvää säännöllisesti ilmestyvää elokuva-lehteä. Se tutuin - Filmihullu - on mennyt pois, kauas pois, SEKL:n Projektio kilpailee menestyksellisesti valtakunnan kuivimman julkaisun tittelistä ja Kinolehti ... no, se voisi jo vähitellen lopetella. (Säätiön Finland Filmland on suurin piirtein yhtä nerokas kuin nimensä eli totuutta ei nimeksikään.)

■ Filmihullu tosin itse sanoo, että sen jotkin teemanumerot ovat jo legendaarisia ja myös, että samojen kirjoittajien on jauhettava ajatuksensa yhä uudelleen, jottei lehden huiman korkea taso laskisi.

■ Noista ansioista huolimatta lukija ihmettelee kuitenkin, onko maassa tosiaan näin vähän korkeatasoisia filmihullu kirjoittajia kuin myös sitä, millä perusteella lehti väittää olevansa vapaa keskustelufoorumi, kun siellä ei julkaista mitään keskustelua. Ei ole uusia naamoja eikä uusia näkemyksiä. Eisensteininsa lehti osaa esitellä, mutta onko näiden korkeatasoisten kirjoittajien esiteltävä hänet legendaarisen korkeatasoisissa numeroissa vielä montakin kertaa tämän vuoden aikana?

■ Hieman kauempaa katsoen voisi sanoa, että Filmihullu on pystyyn kupsahtanut, että legendaarisinta siinä on itsekehusekelun määrä. Vapaa keskustelufoorumi se ei ole kuin noille muutamalle korkeatasoiselle kirjoittajalle.

■ Tämä on tietenkin kirjoitus sarjasta omat koirat purivat eikä edustane Montaasin virallista kantaa. Noista muista elokuva-lehdistä voisi sanoa vielä paljon pahemmin, mutta ne eivät ansaitse edes sitä.

Otsat matalat,
miehet katalat,
lyövät tässä
ku vierasta sikaa.
Jos uskoo et voi,
lehti huutaa: oi!
ja rähmii, kaiken likaa.

PARAMOUNT

PARAMOUNT

TULEVIA

ENSI-ILTOJA

Paramount

ALAN FREED'S ROCK N ROLL SHOW
THE CHESTNUTS AND THE LIGHTS
CHUCK BERRY THE GIRL CANT HELP IT

BROOKLYN

STAGE AND SCREEN
SHOW
ALAN FREED
IN PERSON

Paramount

ALAN FREED'S ANN ARBOR
SCREAMING JAY-ABE
CHUCK BERRY JERRY LEE

ALAN FREED'S ROCK N ROLL SHOW

Erik Sutinen

Montaasi on ensisijaisesti tekevä elokuvakerho. Näin todettiin jo aikoinaan, kun kerhoa perustettiin.

Tällä hetkellä tuolle toteamukselle löytyy ilahduttavasti katetta. Talossa on seitsemän Montaasi-ensi-iltaa.

LALLI - vanhan legendan uusi ilme

Timo Vartiala on tehnyt käsikirjoituksen elokuvaan Lalli, jossa hän myös itse on ohjaajana.

- Lalli on absurdi ja anarkistinen muunnelma vanhasta suomalaisesta legendasta, sanoo Timo.- Ristiretket ovat hyvä esimerkki valtapolitiikan käyttämisestä välineistä. Anarkistisen elokuvan aiheena se on herkullinen.

Lalli on kevään suurin elokuvaohjelma Montaasissa. Näyttelijöitäkin on kymmenisen kappaletta, ja erilaista ajan ja paikan vaatimaa rekvisiittaa on hankittu kuin kunnon elokuvassa ikään.

- Teekkariteatteri on ollut suureksi avuksi. Sieltä on saatu näyttelijät ja rekvisiitat. Teekkari-teatterin näyttelijöitä ei juurikaan ole käytetty Montaasin elokuvissa. Lalli osoitti, että tällainen yhteistyö voi pelata hyvin.

KIMPPU EUFORIOITA - nuorallatanssin henkeä

Pisin tekeillä oleva elokuvahanke on Tahvo Hirvosen puolen tunnin mittainen Kimppu euforioita. Tässäkin elokuvassa on käytetty teatterinäyttelijöitä apuna, mm. Teatterikoulusta.

Millainen elokuva on Kimppu euforioita, Tahvo?

- Elokuvassa on opiskelija, joka kotitehtäviinsä kyllästytneenä katsoo hetken televisiota, kinaa vuokraamantänsä kanssa ja lähtee sitten ulos matkalaukkuineen. Ja kuinkas sitten kävikään...

Entä elokuvan tyyli?

- Fantastista junnaamista, nuorallatanssin hengessä...

Tahvolla ei ole viimeisen vuoden aikana juuri ollut mahdollisuutta ottaa osaa Montaasin toimintaan muuten, sillä hän on sykeystä lähtien opiskellut Taideteollisen korkeakoulun ETV-linjalla. Opiskelun ohessa hän on kamera-assistenttina Filminorin pitkässä elokuvassa Ihmies.

LAULU KUOLLEESTA RAKASTETUSTA - laulun kuvitus

Caj Chydeniuksen säveltämä ja Marja-Leena Mikkolan sanoittama Laulu kuolleesta rakastetusta on pohjana elokuvalle, jota on toteuttamassa Matti Vapaatalo apunaan M. Oikkonen.

- Valmiin musiikin ja tuttu-jen kappaleiden käyttäminen kaitaelokuvissa on jonkin verran arveluttavaa yleisesti ottaen, sillä monesti saattaa harrastelijan filmi saada ansiotonta arvonnousua sävelmän kustannuksella, toteavat tekijät.

- Tässä onkin lähinnä kyse ko-keilusta, jossa sävelmään ja runoon yhdistetään kuva. Tällaisia laulun kuvituksia kannattaisi har-

ELOKUVA HYVÄN JA PAHAN TOISELTA PUOLELTA

LALLI & Pelle Henrich

ohjaus:
Timo Vartiainen

tuotanto: MONTAASI

patent pending in principal countries of the world

rastaa useammiakin, sillä siitä oppii enemmän kuin uskookaan.

POGOON - punk-elokuva

Punk on villinnyt Montaasia jo jonkin aikaan. Nyt on tehty ensimmäinen Montaasin punk-elokuva - kurssifilmiä Tuntematon soitilas on tosin jo aikaisemmin tarjottu tämän nimikkeen alle. Elokuvan takana on Jarmo Skarp.

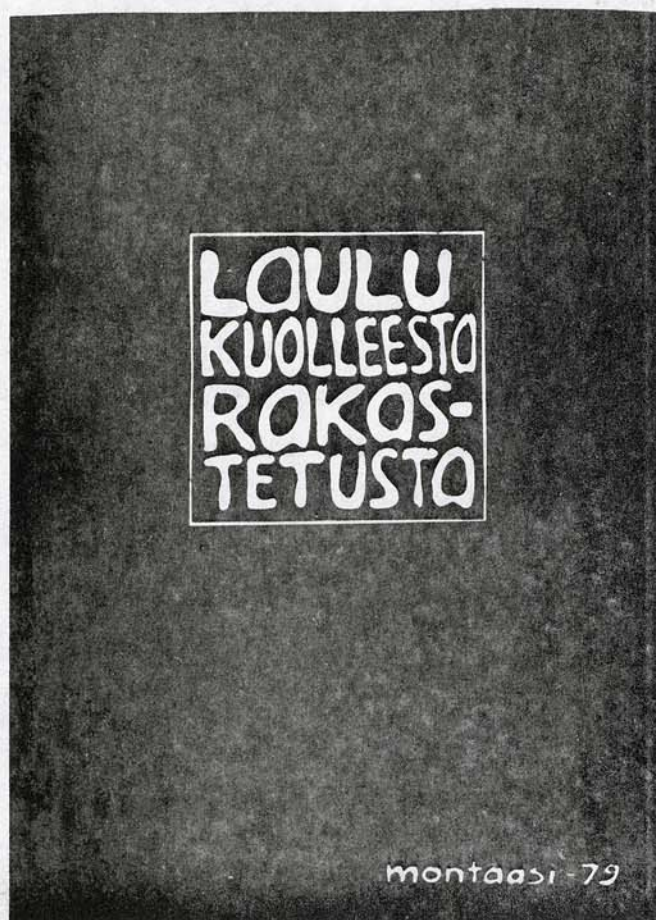
- Elokuva oli alunperin tarkoitus tehdä Pogo- (=punktanssi)kurs- sin havaintomateriaaliksi, mutta siitä tulikin itsenäinen elokuva, kertoo Jarmo.

- Elokuvassa esiintyvät mm. Pelle Miljoona ja Eppu Normaali, sekä lavalla että haastatteluissa. Ja tietenkin elokuvassa pogotaan...

Punk-ilmiöstä itsestään on erillinen artikkeli toisaalla tässä lehdessä, tekijänä siinäkin Jarmo Skarp.

TAKSVÄRKKI 78 - toisenlainen tempauselokuva

Petteri Kotilaisen, Hannu Pyrhösen ja Seppo Kivimaan dokumentointia syksyn 78 taksvärkkitaapahtumista voidaan tavallaan pitää Montaasin tempausfilmiperinteen jatkajana.

na.

- Taksvärkki toimi viime vuonna Chilen ja Eteläisen Afrikan vapautusliikkeiden hyväksi. Filmissä kuvattiin taksvärkkitapahtumia Espalla, yliopiston juhlasalissa, ANK:lla ja Hakaniemen torilla, kertoo Pette-ri. - Espalla oli teekkarien orjamarkkinat ja yliopistolla solidaari-suuskonsertti.

- Filmiä tehtäessä tuli selvästi esiin sen dokumenttiluonne. Kunnollista etukäteissuunnitelmaa ei tehty ja tämä kostautui jo kuvausvaiheessa.

Yksi filmin erityispiirteitä ja sen suurimpia ansioita on oman, varta vasten tätä elokuvaa varten

sävelletyn musiikin käyttö. Musiikin esittää akustisella kitaralla sen säveltäjä Benjamin Oroza, Pette-riin tuttuja.

ERIK SUTINEN - MIES JA MYTTI -
kurssifilmi

Tämän vuoden kaitafilmauskurssin aiheena on Erik Sutinen, joka on tullut tunnetuksi montaasilaisille erilaisista kirjallisista tuot- teistaan. Erik Sutinen on luokiteltu ns. haamukirjoittajaksi, ja tämä elokuva pyrkiikin eri tavoin

valottamaan Erik Sutisen henkilö-
hahmon ja taiteellisen toiminnan
tähän asti täysin pimennossa ol-
leita piirteitä.

Elokuva on rakennettu episo-
dimuotoon: siinä on neljä-viisi
suhteellisen itsenäistä osaa. Tä-
mä on helpottanut käsikirjoituk-
sen jakamista kaitafilmauskurs-
sin eri ryhmille.

Muita töitä

Montaasin ja Teekkariteatterin
yhteishankkeesta, Iorcan tekstiin
pohjautuvasta elokuva-teatteri -
kokeilusta on tässä lehdessä eril-
linen artikkeli.

Montaasi valmisti Teekkariteatte-
rin näytelmästä 10 päivää jotka jä-
rityttivät maailmaa mainoksen, jo-
ta esitettiin Kino-Dipolin näytän-
nön alussa.

Montaasi ei itse ole tuottamas-

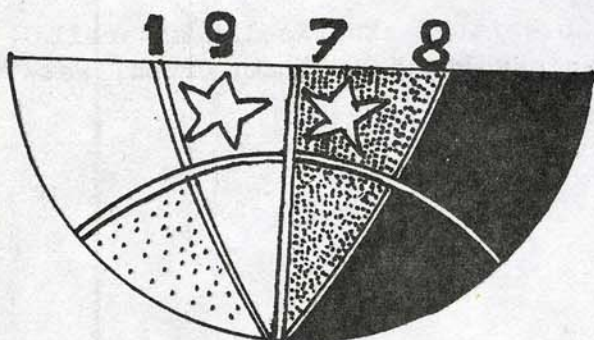
sa muita elokuvia, mutta kerholai-
set ovat monet itse tekemässä omia
töitään.

Näistä voi mainita vaikka Pauli
Pentin käsikirjoittaman 40 minu-
tin mittaisen Menolipun, joka teh-
dään Taideteollisen korkeakoulun
ETV:läisten voimin ja TV-2:n rahoi-
tuksella. Pauli on lisäksi eloku-
van apulaisohjaaja.

Montaasin lähellä toimii lisäk-
si Lähikuva Oy- niminen elokuvayri-
tys, jolla silläkin kuuleman mu-
kaan on jotakin pientä työn alla.

Eli kun katsotaan Montaasin his-
toriassa taaksepäin 70-luvun al-
kuun, ei voida kuin olla tyytyväi-
siä filmituotannon nykyiseen mää-
rään. Kymmenisen vuotta sitten ker-
hon elokuvien valmistaminen oli
lähes olematonta.

Tyytyväisyyttä lisää vielä se,
että nykynäkymillä filmiä tehdään
Montaasissa yhtä lailla jatkossa-
kin. Tekijöitä ja innostusta tun-
tuu riittävän.

Kuvausryhmässä mukana

Seppo Kivimaa

Petteri Kotilainen

Hannu Pyrhönen

MUSIIKKI
Benjamin Oroza

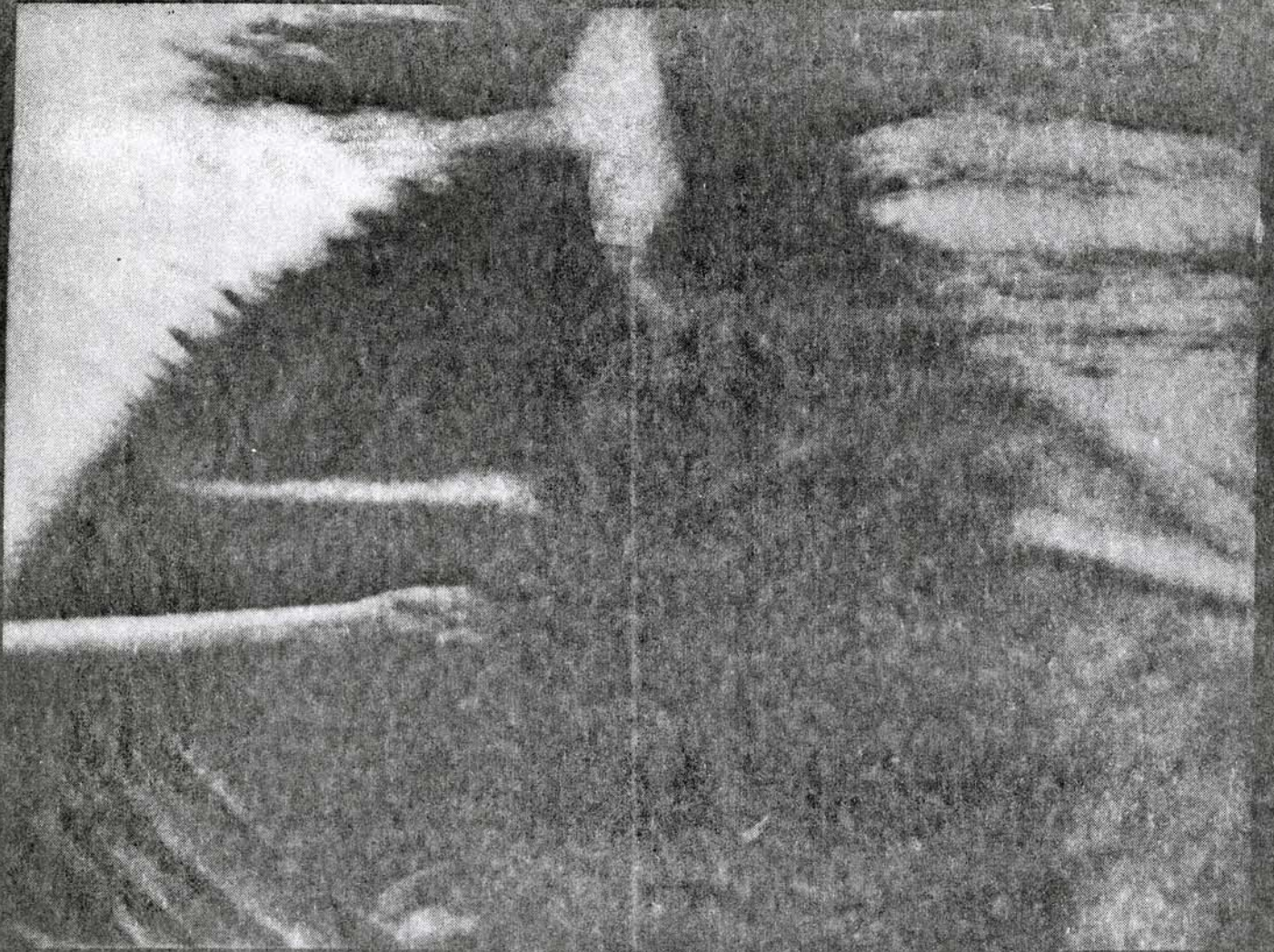
SYTYTTÄVÄ - SATUTTAVA

kertomus opiskelevan
nuorison solidaari-
suustempauksesta

Chilen ja eteläisen
Afrikan sorrettujen
kansojen hyväksi

HUIKEIN MONTAASIN
DOKUMENTTIELOKUVA
VUOSIKAUSIIN

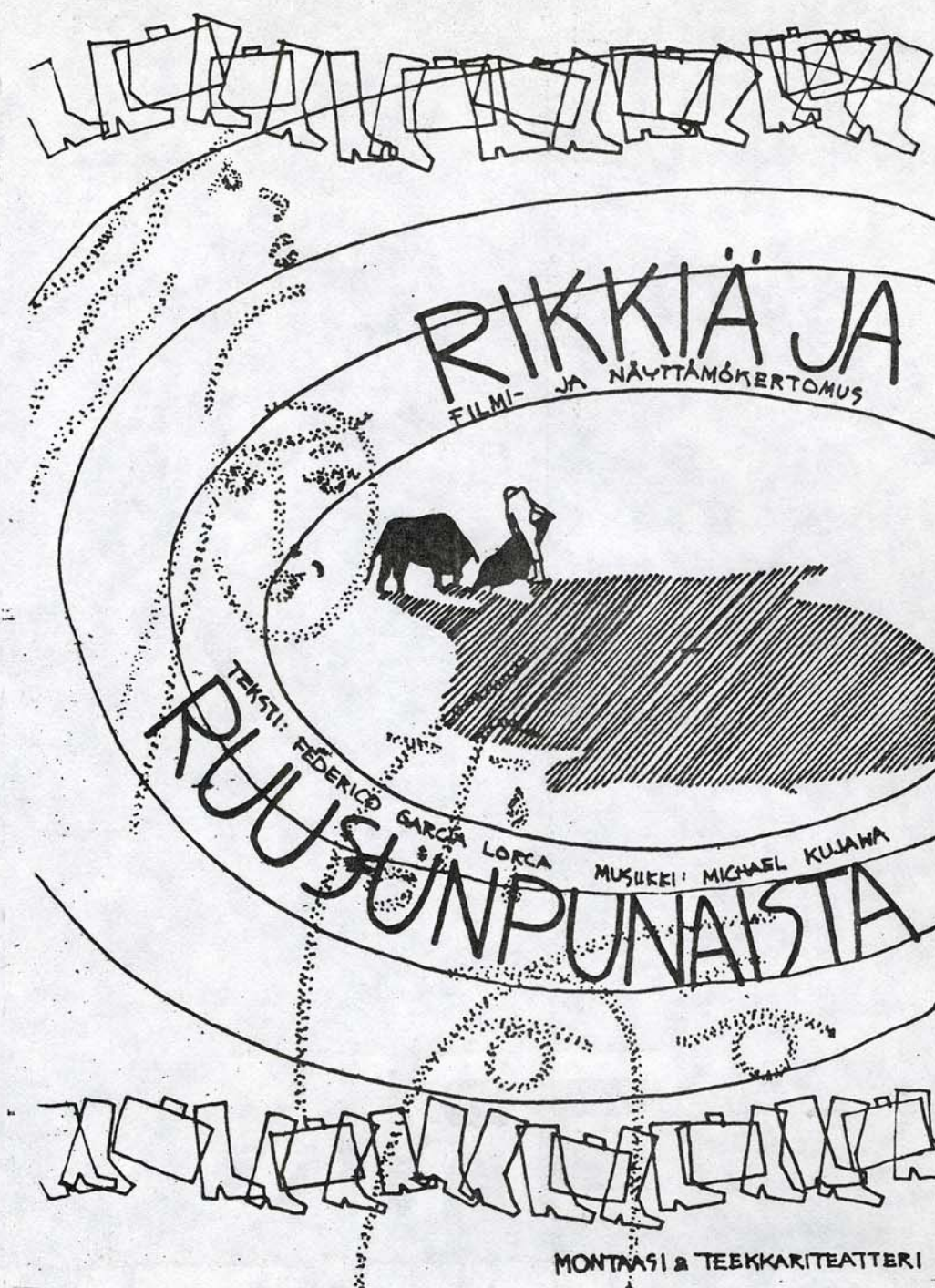
TAKSVÄRKKI

ERIK SUTINEN

-mies ja myytti

tuotanto : montaasi

•Viime syksynä, Dipolin teatterisalikiistojen ollessa kuumimmillaan, syntyi Teekkariteatterin ja Montaasin välillä idea kokeilla elokuvan ja teatterin keinojen yhdistämisestä. Päätimme aluksi valmistaa lyhyitä eri tyyppisiä koeproduktioita, joista "Rikkiä ja ruusunpunaista" valmistuu ensimmäisenä. Taustalla on ajatuksena tehdä jotain suurta sitten joskus...

•Lorcan symboliviritteinen, osittain dialogimuotoon puettu runo sarjasta "Kansalliskaartin herra everstiluutnantti" on esittäjälleen haastava: yhden ihmisen lausuttavaksi melko kinkkinen juttu, näytelmänä taas runo ei kannan sanomansa tiiveyden vuoksi. Runon kielikuvat ovat kuitenkin korvia hieveleviä ja runon dramaattisuus fantasiarikkaudessaan huikea. Teksti tuntui antavan mahdolli-

suuksia etsiä tulkinlalle uusia ulottuvuuksia nimenomaan teatterin ja elokuvan keinoin, koska kuultuna runon "tajunta-aika" on verrattain lyhyt ja symboliikka runsasta. Tiiviin tekstin johdannoksi valittiin katkelma runosta "Romanssi Espanjan kansalliskaartista" kokoelmasta Mustalaisromansseja.

• Esitystä on valmistettu alusta asti ryhmätyönä siten, että elokuva- ja teatteriosuus toimisivat mahdollisimman hyvin yhdessä, ts. kumpikaan ei saa olla toiselle lavasteena. Tekstiä analysoitaessa pohdittiin, mitkä asiat sopivat parhaiten filmille, mitkä esitettäväksi teatterin keinoin, ja mitä ulottuvuuksia luo molempien keinojen samanaikaisuus. Musiikki on ollut tiiviisti mukana jo heti alusta alkaen.

• Runon draama kuvaa hyvyyden ja raakuuden välistä kaksintaistelua, jossa inhimillisen tragedian vastakohtina ovat vapaus, inhimillisuus ja viattomuus sekä byrokratia ja väkivalta. Lorca kuvaa ristiriidan mustalaisen ja kansalliskaartin kautta. Tekstin koemme ajankoh- taiseksi, sillä piittaamattomuus, organisoitu väkivalta, tietokonemainen ajattelu uhkaavat ihmisen unelmia ja todellisuutta, mielikuvitusta ja luovaa ajattelua.

• Lorcan symboliikan selvittäminen oli välttämätöntä ja antoi avaimia runojen tulkinlalle: kanelitorni - unelmat, lumiapelsiinit - elämä ja kuolema, Cazorla, Benamejí - mustalais- ten kaupunkeja Andalusiassa. Kohtuus kaikessa ! Lorcan teksti ei ole toki mitään koodikieltä, vaan se pelaa pitkälle runokuvien tunnelmilla, joten saatoimme ottaa vapauksia tulkinlalle ja sen sijoittamiselle tämän päivän suomalaiseseen yhteiskuntaan. Emme voi perustaa katsojan andalusialaisen perinteen tuntemukseen. Tekemisen vaikeutena on ollut tietää, mitä voi saada katsojalle perille lyhyessä ajassa. Tärkeämpää kuin tarkka symbolien selvittäminen lienee kuitenkin esityksen luoma tunnelma.

• Filmi- ja näyttämökertomuksen sisältöä luonnehtivat hyvin Kirsi Kunnaksen sanat Mustalaisromanssien käännöksen jälkisan- noissa: "Systeemin palvelijoi- na santarmeilla ei ole kykyä tuntea tunteita, he ovat vallan marionetteja. Mutta vallan marionetteja voivat olla yhtä hyvin muutkin, ne jotka alistuvat elämäänsä arkitasolla ja alista- vat sosiaalisin säännöin siihen muutkin. Tämän teeman Lorca on nostanut Mustalaisromansseis- sa ja näytelmissään todelliseksi ihmisenä olemisen tragediak- si."

Liisa Heiskanen, Anu Härmä

PLÖRÖJÄ*

Pekka Hyytiäinen

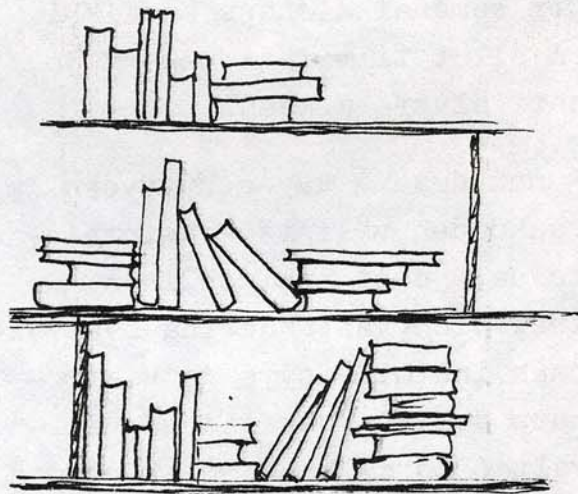
■Montaasissa on jo vuosia pohdittu elokuvan ja kirjallisuuden välistä suhdetta. Siksi on ollut mielenkiintoista todeta, että viime aikoina asiaan on ruvettu ottamaan kantaa muuallakin.

Tosin ilo loppui lyhyeen, kun näki, kuinka tätä problemaattista asiaa käsitellään. "Kirjoja ei pitäisi filmata", sanoi Mollberg ja palasi Mukan Tabun pariin. Siitä nyt pitää kuitenkin filmi tehdä. Professori vaikuttaa kovin syvämielteiseltä mieheltä.

Radiokin käsitteli aihetta. Jussi Kylätaskua oltiin haastattelevinaan, mutta mitään ei saatu irti, kun haastattelijat eivät tuntuneet oikein tietävän, onko tässä nyt loppujen lopuksi mitään kysymisen arvoista.

Kysyjät pitäytyivät jo miljoonaa kertaa jauhetuissa tyhjänpäiväisyyksissä. Mietittiin, säilyykö alkuperäisteoksen henki, jos tehdään niin tai näin jne. jne. Lausuttiin suuria viisauksia liian monetta kertaa. "Hyvistä romaaneista tulee usein huonoja elokuvia ja huonoista hyviä", sanottiin erästä auteuria muistellen.

Juuri tuollaisten lähinnä hölynpölyksi luokiteltavien lauseiden mekaaninen toisteleminen on elokuvaan sitkeästi liittyvä tauti. Ei pohdita, onko sanotun sisältö edes kohtuullisessa määrin kriittisen tarkastelun kestävää, vaan painotetaan sitä, kuka on sanonut. Ohjaajien puheista otetut sitaatit ovatkin elokuvakirjojen tyypillisintä täytettä.

Suomessa tehdään taas näitä kirjajuttuja tänäkin vuonna. Sellaiset teatteripersonat kuin

Laine ja Mollberg ovat ainakin asialla. Risto Orko on myös löytänyt filmauksellisen kirjan.

Rahaa heille myöntää "elokuva"säätiö tuotantopäällikkönään teatteriohjaaja Kassila, joka itsekin valmistelee elokuvaa.

Saako hän säätiöltä rahaa, ei ole vielä selvä, mutta käsikirjoitustyöhön säätiö on myöntänyt tuotantopäällikölleen 15 000 markkaa.

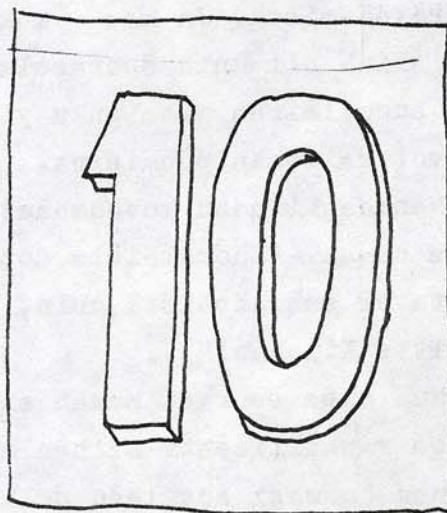
- Montaasille tarjottiin elokuvan Delta-jengi mainoshommia. Olisi pitänyt järjestää toogabileet ja päristää rumpua elokuvan ympärillä. Montaasi pyysi saada nähdä leffan, mikä tilaisuus kerholle järjestettiin.

Katselun jälkeen Montaasi sa-
noutui irti jutusta. Joku kerho-
lainen jopa ihmetteli, kuinka
tällainen roska voi läpäistä sen-
suurin.

Delta-jengi pyörii parastaikaa
Helsingissä. Jotkut valtaalehtien
kriitikot ovat kehuskelleetkin
sitä. Tässä kannattaa noudattaa
kansan kultaista ohjetta: mitä
kriitikko kehuu, sitä ei kannata
mennä katsomaan.

- Teekkariteatteri on tehnyt suuren urakan. Nyt voivat otaniemäläiset käydä katsomassa tuloksen eli John Reedin 10 päivää jotka järjestyivät maailmaa. Harrastajateatterilta tällaisen suurproduktion läpivieminen vaatii rohkeutta ja lujia ponnisteluja.

On syytä aplodeerata jokaisen
työhönosallistuneen vaivannäölle
ja innostukselle - ja varmasti
myös lopputulokselle.

Kino Dipolin jäsenistössä on
epäilemättä paljon niitä, jotka
ovat vailla teatterikokemusta

pitkältä ajalta. Nyt tuo kokemus on syytä palauttaa mieleen.

Dipoliin ei ole pitkä matka.

■ Olimme kuvaamassa Säätytalon portailla Montaasin/Teekkari-teatterin yhteistyöelokuva. Kyseessä oli kohtaus, jossa sotilas tallaa ohimennen nuken päälle.

No niin, kuva otettiin ja hyvin meni purkkiin, mutta sitten alkoi kuulua sivulta öykkärimäistä räyhäämistä. Ja kas - kukapa muu siinä oli kuin suoraselkäinen suomalainen mies puku yllään kasvot raivosta punaisina.

"Menkää Kiinaan kuvaamaan!" mies huusi. "Suomalaista sotilasta ei saa häpäistä noin, menisitte Kiinaan!"

Tämä mies seurasi kuvan sisäänottoa rauhallisesti siihen asti, kunnes huomasi sotilaan polkaisevan nuken päälle. Sitä hän ei kestänyt, sitä me emme olisi saaneet kuvata.

Niin vapaa on tämä maa, ettei kritiikkiä esittää saa. Kritiikki on esitettävä Kiinassa.

■ Suomalainen elokuvakritiikki kaipaasi edes yhden Jukka Kajavan kirjoittajakseen. Oltiinpa hänen mielteistään kuinka paljon eri mieltä tahansa, osaa hän joka tapauksessa kirjoittaa viikosta toiseen hämmästyttävän hännästävästi ja tuoreesti.

Elokuvakriitikkomme kirjoittavat arvostelunsa suunnilleen yhden kerran viikossa, mutta ovat työstään niin väsyneitä, ettei tekstiin ilmesty kuin unisia hohhoijjaa kun nukuttaa arvioita, joiden merkitys elokuvalla on yhtä tyhjän kanssa. Elokuvan tekijöiltä he vaativat ammattitaitoa - itseltään eivät edes sitä. Puhumattakaan että heidän pikkuporvarillisessa sanailussaan olisi joskus edes yksi ainoa omaperäinen ajatus.

Kajava haukuttiin tässä viikolla Ilta-Sanomien yleisönosastossa. Milloin joku elokuvakriitikkomme olisi saanut vastaavan kunnian? ■

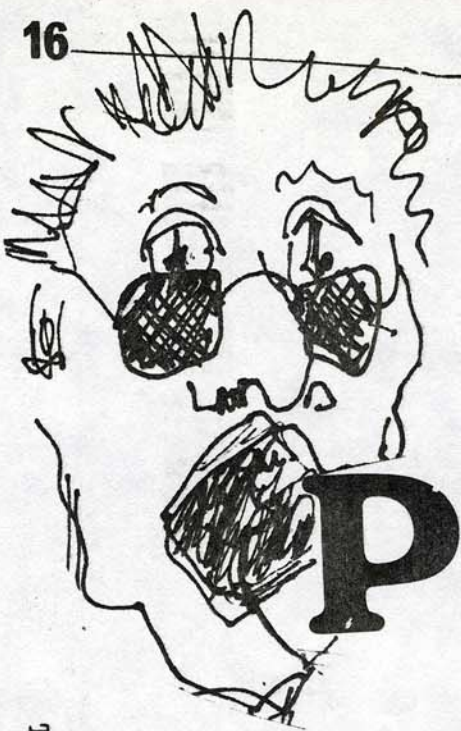
* Mikä on plörö?

Kielletyn Montaasin sanakirja määrittelee sen seuraavasti: Nimensä mukaisesti ei juuri mitään.

Jarmo Skarp

EDESSÄNI O

n tyhjä paperi. Kuinka paljon ihmisillä onkaan edessään tyhjiä papereita, kuinka paljon suunnitelmia, toteutumattomia suunnitelmia! Kuinka paljon ihmiset ajattelevat, puhuvat ja kuinka paljon jääkään tekemättä. Aloituskynnykset ovat korkeita: parasta tai ei mitään. Paskat, emme tarvitse suuria puheita vaan tekoja, sinun tekojasi.

PUNK

Roskaa kansalle. Onhan Armia kiiva rakastaa ja viette-
iltaa Charlien enkeleiden kansaa, vaan kun päivät ovat
niin yksitotisia. Ei mainoksista tietoaakaan. Miksei
Cola lisääkään minun elämää tai miksei minun ole turval-
lista omistaa Volvoa.

HAKANEULOJA NAHKATAKIN
rintamus täynnä, mutama merkki: 'I don't care', 'rock
ti leikkainst sojottaa joka suuntaan; tyttöillä tosi rajuja
meikkejä, he ovat punkkarit. He ovat niitä nuoria, jot-
ka eivät ostaneet viiskylukua vaan ovat tässä ja nyt.

Taidetta osaavat ja saavat tehdä vain
taiteilijat. Taiteilijat valitaan
yhteiskunnassa valitsevien poliit-
tisten voimasuhteiden mukaan ja he nou-

dattavat työssään, anteeksi luomusessaan
tasapuolisuuksi ja muita apurahan myöntämis-
perusteissa mainittuja selkoja. Sillä kuten tunnettua

TAITEEN tekeminen on KALLISTA ja se vaatii Ammattitaitoa.

Tässä maassa tarvitaan punkia. On jo liian kauan oltu tekemättä mitään, liian kauan katseltu tyhjiä seiniä, kuunneltu kuollutta musiikkia. Elämme seikytluvun loppua. Poliitikot ovat

byrokratisoineet itsensä, toimintatapansa. He sanovat, että on lama, että kaikkien on oltava masentuneita ja nöyriä, mutta ajavat hienoilla autoillaan omiin salona-oikeudenkäynteihinsä niin hiljaa. Hiljaa he myös nauttivat shampanjaa talouselämän kanssa käytyjen lamakeskustelujen päätteeksi. Hymyillen, sillä lamahan jatkuu.

Sinä, minä, hän. Kaikki me osataan tehdä juttuja, filmejä, kuvia, kappaleita

asioista mitä me pidetään tärkeinä, asioista mitkä koskettavat minua sinua häntä. Ei me tarvita ketään sirkuspelleä sanomaan, että ette osaa. Tottakai tolonen osaa soittaa paremmin kitaraa kui-

sinä, mutta sä osaat miljoona kertaa paremmin sanoa vaikka musiikilla miltä susta tuntuu, miten sä koet maailman menon.

Kultturia kansalle. Taide on suuri ja ihmeellinen asia. Taide on sitä hienompaa mitä vähemmän siitä ymmärtää. Kun käyt realistisen taiteen näyttelyssä etkä tiedä, mis-

Kaverit ah eiku harjoittelevat ahkerasti kitaransoittoa. Mutta kun tolonen on niin, niin hyvä ja soittaa niin nopeasti soolonsa, nä olet (ovat) ulkona.

niin eikö olisi parempi, että keräisitte kurjat laitteenne ja ostaisitte sen sijaan Lotosen uuden huipputeknisen, taiteellisesti korkeatasoisen LP-levyn ja nauttisitte.

Mä tein viime vuonna Montosessa elokuvan nimeltä "Tuntematon sotilas". Tai se oli kurssifilmi ja mä vastasin sen valmistumisesta. Kuvaukset onnistuivat muuten hyvin paitsi että äänet menivät vituiksi. Käsikirjoituksesta henkineet suuret taiteelliset päämäärät hautautuivat tekniikan pettämiseen. Samaan vyöryyn oli hautautua koko filmin valmistuminen, sillä eihän ole järkeä tehdä mitään jos tästä ei tule maailman parasta.

Mutta

filmi valmistui.

se oli mahdollista ainoastaan siksi että heitettiin nuo ammattilaisten säännöt helvettiin ja tehtiin niistä lähtökohdista lähtien, mitkä meillä oli. Elokuva tai paremminkin elokuva. Filmi sanoi sen minkä se oli tarkoitettukin sanoa. Sisältö ja itse tekeminen oli pääasia, ei joku äänen

PUNK synkronoinnin pettäminen. Ei tekniikka vaan sisältö.

on kapinaa. Työttömyys, nouseva fasismi, (=) deanien kaduilla harjoittama väkivalta, televisio, rock-tähdet, näistä puhutaan, näitä vastaan ollaan. Punk on spontaania toimintaa. Tässä ja nyt.

Punkkia yritettiin markkinoida väkivaltaisena, rähjäisenä, huumeita käyttävänä muotina. Tietenkin kansakunnan moraalinvartijat pioneereista kokoomuksen nuoriin uskoivat tämän valheen ja estivät Sex Pistolsien suomenvierailun. Hienoa, hienoa. Farkkukaupan omistaja voi jälleen nukkua yönsä rauhassa ja viiskytluvun kauppiaat hyppivät riemusta. Deanit ottivat vihjeen koukkuunsa. He kitkevät tuon punk-taudin pois noista lopuista nuorista, jotka uskaltavat olla erilaisia. Deanit lyövät koulussa ja kaduilla, businessmiehet hierovat käsiään ja Helsingin Sanomat on hiljaa nyt.

ON MUKAVA JUTELLA

nuorten n. 15-vuotiaiden punk-miesten kanssa. Pojilla on omia bändejä, soitellaan isoveljien kitaroilla kellareissa. Kappaleet on suurimmaksi osaksi OMIA. Näin tehdään kulttuuria, vaikka myönnetäänkin, että "sanotukset ovat pirun vaikeita tehdä".

Ei pyrkimys hyvään lopputulokseen ole pahasta niin kauan kuin se ei ole esteenä itse lopputulokseen pääsemiselle. Meidän piti tehdä uusi KULTTUURIlehti Otaniemeen. Siitä piti tulla Suomen komein ja silein. Mutta se ois tullu maksamaan niin paljon, ettei nvt tullu edes sitä lehteä.

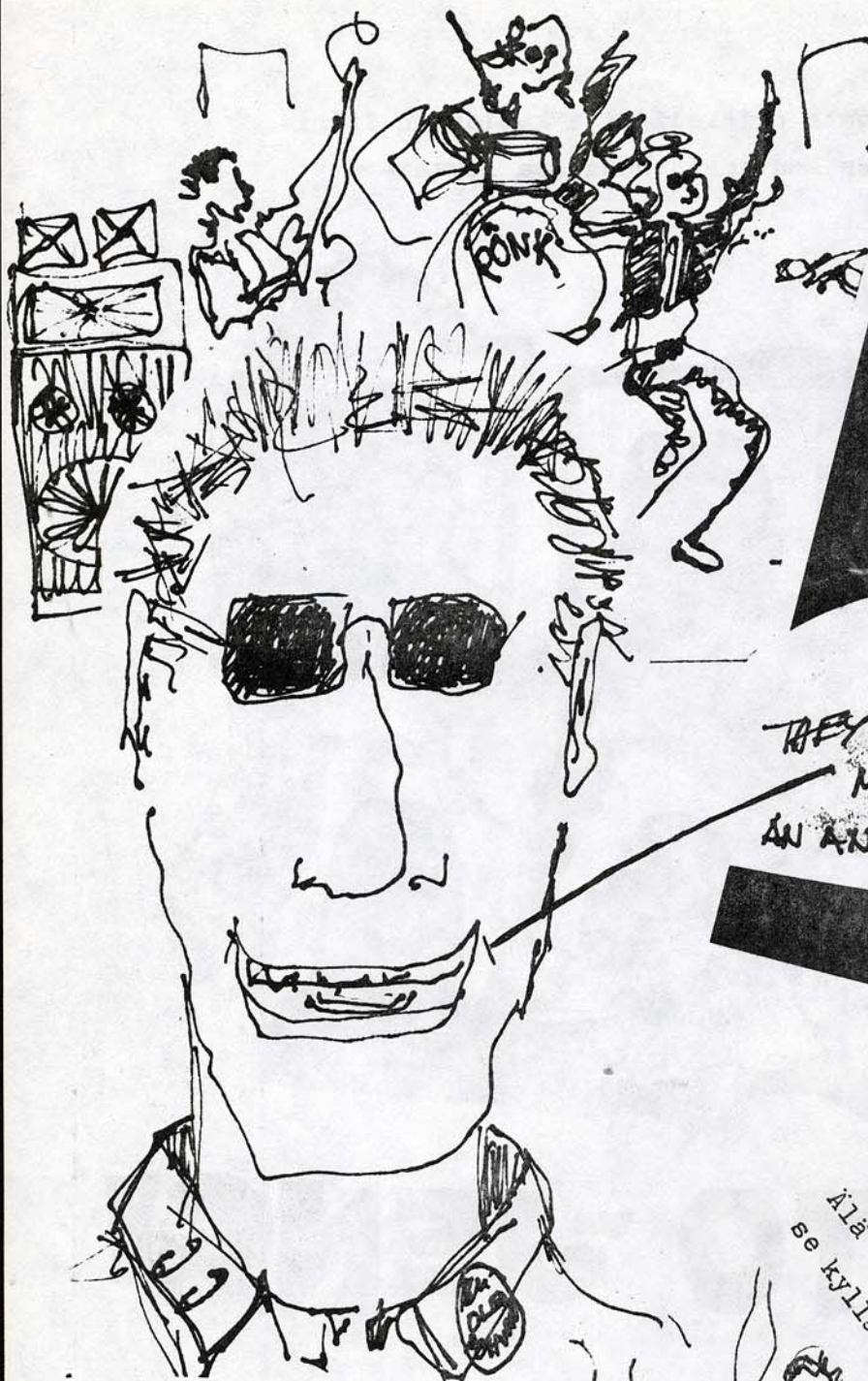
Punk!

OOO

(VALOKUVA JÄRMÖSKARPISTA)

THEY CALL
ME
AN ANIMAL

Ei asioita jopa vakavia asioita
tarvitse sanoa ikävästi,
joten siitä vaan levykauppaan
ja osta pellen uusi levy tai vanha
tai kuten pellen sanoo kappaleessaan
punkin syvin olemus:

Älä ole punk, jos olet niin tyhmä
että teet kaiken niinkuin ryhmä.
Älä myöskään usko minua, vaan sydäntäsi,
se kyllä aukaisee sinun silmäsi.

pogoooooooooooo

Kun on viikon painanut oikein
kovasti

on kiva vaihtaa vapaalle,
mennä johonkin punk-konserttiin
missä saa pogota
antaa mänöö

Punk ei ole sisällyksetöntä
diskomusaa

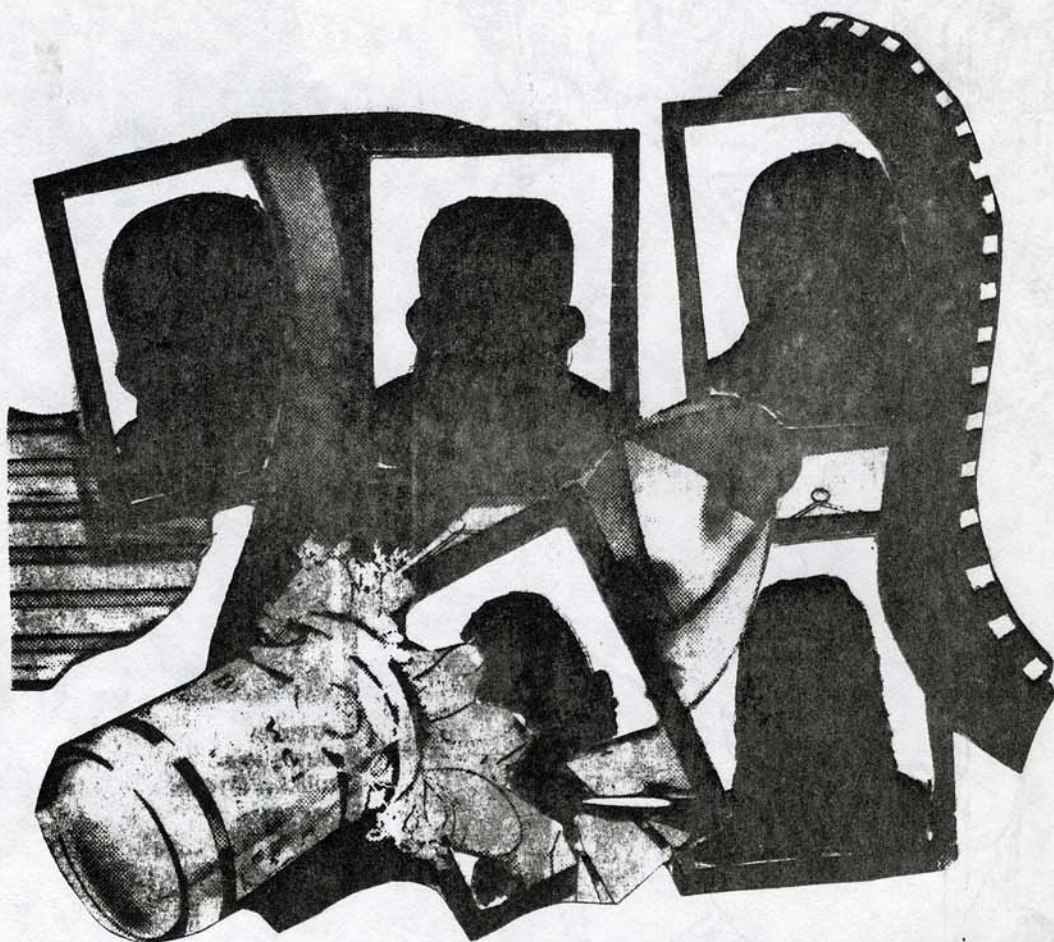
vaikka meneeki kovaa.

Ei pidetä ikävää vaikka poliisi ajaakin
sinisellä autolla

Ei Armi Ja Danny oo siks huonoja ett Armi ei osaa laulaa,
vaan siks ett ne laulaa paskaa.

POGON

Mikä tekee siivosta opiskelijasta kuolaavan filmi-
hullun, nuhjuisen Montaasin huonessa lorvai-
lijan ?

JOHTO JENGI

Nyt on aika paljastaa Montaasi-lehden lukijoille,
mikä on se jengi, joka kerhoa pyörittää.

Siis, olkaa hyvä: yllätyspuhelinhaastattelussa Teek-
karien Elokuvakerho Montaasin johtokunta vuosimallia 79.

■ Pauli Pentti, puheenjohtajana toista vuotta. Puuhailee elokuvan parissa laajemminkin, tekee itse elokuvia ja on hyvin kiinnostunut asian teoreettisesta puolesta.

Montaasi-lehti: Kuka on maailman paras elokuvaohjaaja?

- Tyhmä kysymys. Sadan metrin juoksu on eri asia kuin elokuva.

Monta suorituspistettä sinulla on viimeisen vuoden ajalta?

- Monta. (naurua)

Mikä on mielestäsi sotien ensisijainen syy?

- Sotien ensisijainen syy? ...

Se on aika monimutkainen. Sanoetaan, että lähinnä taloudelliset ja massapsykologiset syyt. (Nauraa sairaasti) Patoutunut seksuaalinen energia.

Poliittinen kantasi?

- Häilyvä.

Mikä on taiteen tehtävä?

- Liian monimutkaisia kysymyksiä ... Olla ja elää. On sillä paljon muitakin tehtäviä.

Onko opintolaina loppu?

- On.

Mitä ajattelet teekkarihuumorista?

- Mitä se on?

Entäs teekkariteatterista?

- Onko sekin kysymys?

On.

- Hyvä asia.

Onko käsityksesi insinöörin urasta muuttunut opiskeluaikana?

- On. En uskonut, että todellisuus on niin karmea kuin kuvittelin.

Mitä mieltä olet Heideggerin hermeneutiikasta? (Kysyjä tarkoittaa Heideggerin eksistentiaalismin sisältyviä hermeneuttisia piirteitä. - lat.huom.)

- Hmhyy ... no mä ... (taut johtuvat ruoan pureskelusta) ... en hyväksy sitä, mutta on siinä ilmeisesti hyvääkin.

■ Riitta Kymäläinen, Kino Dipolin toinen hoitaja. Montaasin tulokkaita. Ravistellut kerhon miesvaltaisen jäsenistön asenteita. Toivon mukaan Riitan esimerkki tuo lisää naispuolisia jäseniä

Montaasiin.

Montaasi-lehti: Mitä mieltä olet teekkarihuumorista?

- Totesin tänään, etten ymmärrä sitä. Näin Äpylehden ja se oli mauton. Tempauksissa sen sijaan on ideoita.

Mikä on poliittinen kantasi?

- Vasemmistolainen.

Mitä ajattelet elokuvasensuurista?

- Se on kiintoisa asia. Aion soittaa sinne ja kysyä, millä perusteilla elokuvia sensuroidaan ... Jonkinlaista sensuuria pitää kuitenkin olla.

Montaasin elokuvatuotannon merkitys?

- On kait tekijöille itselleen innostavaa, muille tuskin kovin. Hyvä siinä mielessä, että näkee, että kuka tahansa voi tehdä elokuvia. Suuri osa tuotannosta on sisäänlämpiävää.

Ajatuksia teekkariteatterista?

- Erittäin hyvä. Jaksaa olla innostunut eikä siellä lorvaila niin kuin Montaasissa.

Mitäs tuumit Jallulehdestä?

- Kieltäisin sen. Se on ... no, naista halventava, ruokkii salakähmäisyyttä.

Onko opintolaina loppu?

- En saanut ollenkaan, elän työstä saamillani säästöillä.

Onko käsitys insinöörin urasta muuttunut opiskeluaikana?

- Aaltoillut. On se laskenut siinä mielessä, kun on tavannut niin vähän niitä, jotka todella ovat alasta kiinnostuneita eivätkä vain tittelistä.

Mikä sinusta tulee?

- Rakennuskonservoiija.

Uskotko Jumalaan?

- En.

Elokvakritiikin taso Suomessa?

- Heikko.

Sano jotain lukijoille.

- Jäsenet voisivat vaatia aktiivijäseniä tekemään enemmän. Montaasilla on hyvät mahdollisuudet tehdä vaikka mitä, mutta ei tahdo syntyä mitään.

■Timo Vartiala, Kino Dipolin toinen hoitaja. Valmistele parhailaan debyyttiohjaustaan historiallisesta Lalli-aiheesta.

Montaasi-lehti: Ikäsi?

- Melkein 22.

Mieliohjaajasi?

- Bunuel.

Mieliruokasi?

- Pannukakku.

Poliittinen kantasi?

- Anarkisti. Tavoitteena ihmisläheinen yhteiskunta.

Millaisena koet Otaniemen asuminen ja opiskelupaikkana?

- Ei se mikään hullumpi ole.

Mitä sotasaavutusta inhoat entiten?

- Hitlerin menestymistä toisen maailmansodan alussa.

Mikä sinusta tulee?

- Kemisti.

Suosikkimusiikkikappale?

- Poliisi pamputtaa taas.

Onko käsityksesi diplomi-insinööriydestä muuttunut opiskeluaikanasasi?

- On muuttunut: ei niihinkään voi enää luottaa.

Mitä mieltä olet Kouvolasta?

- Köyhä paikka.

■Juha Hänninen, kalustonhoitaja. Montaasin uusia kasvoja; kuuluu Montaasin Kouvola-Mafiaan, jolla on enemmistö kerhon johtokunnassa.

Montaasi-lehti: Mikä on ensisijainen peruste valitessasi uutta moottoripyörää?

- Merkki. Että se on Yamaha.

Poliittinen kantasi?

- Demokraattinen opportunisti.

Mitä mieltä Jallu-lehdestä?

- Se ei ole hyvä. Siitä puutuu se jokin.

Minkä kirjan jätit viimeksi kesken?

- Lauri Honko: Liiketaloustiede.

Onko Suomi suomettunut?

- Ei.

Mitäs ajattelet sensuurista?

- Kyllä se on tarpeellista.

Onko käsityksesi insinöörin urasta muuttunut opiskelusi aikana?

- On. Arvostus on laskenut.

Oletko oikealla alalla?

- Välillä tuntuu, että olen.

Mitä mieltä olet Ävystä?

- Ihan ävytön.

■Petteri Kotilainen, taloudenhoitaja. Uusia montaasilaisia filmintekijöitä. Kuvaus sydäntä lähellä.

Montaasi-lehti: Oletko ydinvoiman puolesta vai vastaan?

- Vastaan.

Mikä oli mieliaineesi koulussa?

- Historia.

Poliittinen kantasi?

- Sitoutumaton.

Kumman lehden ilmaisen vuosikerran ottaisit, tiedonantajan vai Uuden Suomen?

- Tiedonantajan.

Paras näkemäsi elokuva?

- 8 1/2

Mikä sinusta tulee?

- Virkamies.

Teekkarihumori?

- Ei pahemmin innosta.

Onko Montaasin johtokuntaan vaikea päästä?

- Ei.

Miten sinä pääsit?

- Pyydettiin.

Mitä sanoisit ensimmäistä vuotetaan TKK:uun opiskelemaan tulevalle?

- Olisi pitänyt kahdesti harkita ...

Sano jotain tästä haastattelusta.

- Ei ollut nerokas idea täyttää palstoja.

■Montaasin johtokuntaan kuuluvat lisäksi toiminnanjohtaja Seppo Kivimaa ja sihteeri Hannu Pyrhönen. Heitä toimitus ei kuitenkaan onnistunut saamaan langanpään kohtuullisella ponnistuksella.

Myöhemmät lehden numerot korjanevat asian.

Pauli Pentti

"Voin hyvin kuvitella ettei elokuva koskaan olisi syntynyt. Voin kuvitella ihmisrodun joka ei olisi piittanut elokuvasta tuon taivaallista. Mutta en osaa kuvitella tämän aikakauden robotteja ilman elokuvaa, jonkinlaista elokuvaa. Nälkiintyneet vaistomme ovat jo vuosisatojen ajan vaatineet yhä uusia korvikkeita. Ja elämän korvikkeeksi elokuva on toden totta omiaan. Oletteko koskaan panneet merkille filmihaukkojen katsetta kun he poistuvat teatterista? Nähkää kasvojen uneksiva autius,

nähkää pimeässä runkkaavan perversikon ilmi! Heitä on vaikea erottaa narkomaaneista: he poistuvat elokuvateatterista kuin unissakävijät."

Ylläoleva teksti on Henri Millerin säpäleiksi lainatusta esseestä Kulta-Aika. Tämä Luis Bunuelin samannimisestä elokuvaa käsittelevä sumeilematon teksti on ollut ja on edelleen yksi kirkkaimmista elokuvakirjoituksista. Millerin käsissä elokuvien läpeensä kieroutunut unelmamaailma käännähtää

ympäri ja saa maailmankatsomukselliset mittasuhteet; hän puhuu elokuva-
sta, kaupallisimmasta kaupallisista
taiteista, mutta se saattaisi olla
korvattu millä muulla tahansa: musiikki, teatteri tms. Miller käsittelee koko rahalle alistetun kulttuurin perimmäisiä kierouksia. Elokuva on koko historiansa ajan ollut herkin reagoimaan pääoman liikkeisiin. Kulttuuri on pelkkä sutenööri, taide itsensä irvikuva. Teksti sijoittuu 30-lukuun, elokuvan asema oli tuolloin huomattavasti vahvempi kuin nykyisin, mutta se heittää vieläkin vakavan haasteen. Kuka saisi aikamme ihmisen nousemaan TV-tuolistaan, kävelemään kylpyhuoneeseen ja katsomaan rehellisesti itseään peilistä. Eikö sieltä näkyisikin rautakorolla maahan poljettuja unelmia, särkynyt minuus ja ihmisyyys, joka heijastuu eteemme vain väkivallan ja valheellisten intohimojen kautta? Näkyisikö sieltä Charlien enkelit lentämässä mölyn ja kohinan täyttämän tajunnan läpi? Ihmisen ja hänen itsensä väliin on asetettu sekava ja nihilistinen kulttuuri, joka tarjoaa vain pakomatkoja, näennäisiä ratkaisuja näennäisiin ongelmiin ja aina lopulta pelkän narkoosin. Kuka herättää ihmisen, kuka nostaa hänet instituutioittensa ja kulttuurin pakkopaidasta itsensä tasolle? Onko itsestään selvää että Vain enkeleillä on siivet?

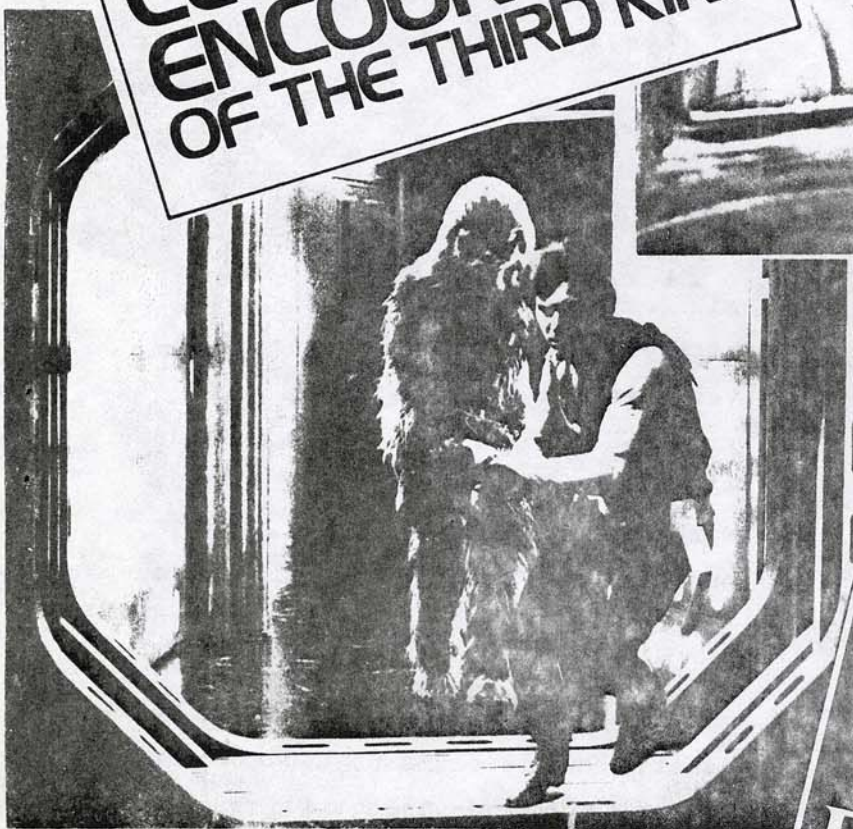
Maailma on muuttunut yhä ahtaammaksi paikaksi elää. Elämä ja Ihminen ovat alkaneet saada melkein kirosan leiman; kasvu, kehitys, elvytys ovatkin

paljon turvallisempaa sanastoa. Perusongelmat jäävät ratkomatta. Kollektiivinen narkoosi siirtää ratkaisut huomiseen. Koti, koulu, kirkko, armeija ja lopulta työelämä hiovat meistä pois loputkin särmät, ihmisestä on tullut pelkkä ontto kuori. Se ei hyödytä ketään, mutta silti joitakin. Tälle kuorelle, ihmisen kuvalle tehdään elokuvia, jotka upottavat hänet yhä syvemmälle oman tiedottomuutensa tilaan.

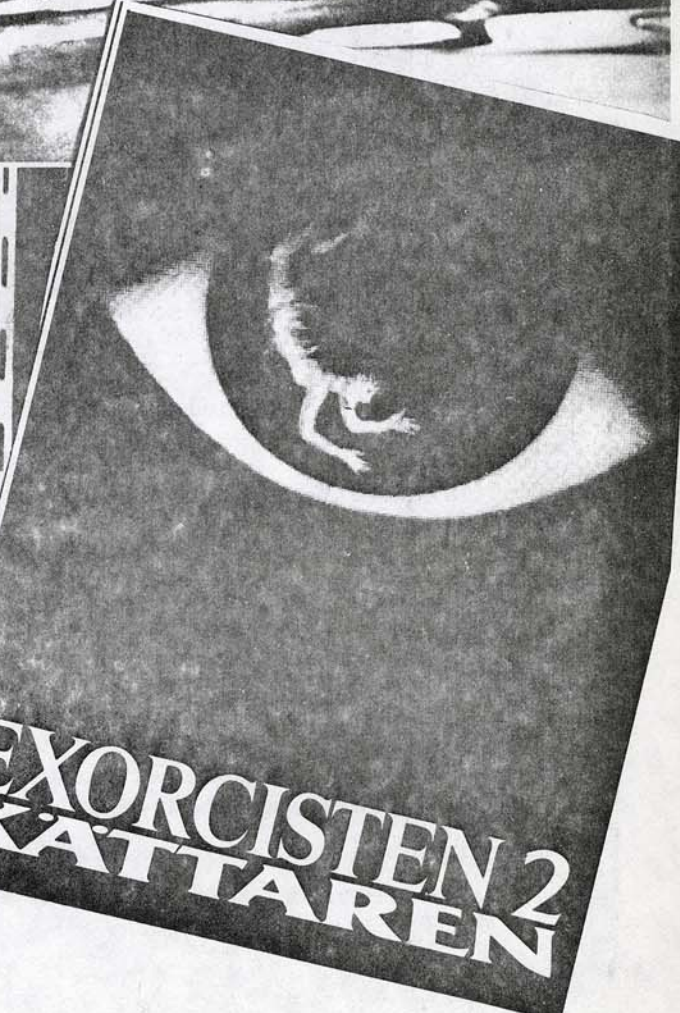
Maailmamme on mylly, joka ei pyöriisi kitkatta ilman "taiteen" ja viihteen kaltaista sumutusta. Elokuva on tämän ongelmakentän keskiössä. Se on joukkojen nukuttaja. Irvileukainen kasvattaja siinä missä koulukin. Ja sitten tulee televisio, joka ei tyydy pelkkään joukkojen nukuttamiseen, vaan tuhoaa kaiken päälle koko välineen, elokuvallisen ilmaisuuden. Tiedonvälitys ja taide joka pyörii rahasta rahalle, joka on elvytetty ja normalisoitu, saa ihmiset ensin nukahtamaan ja tekee sitten heistä impotentteja ymmärtämään ja kokemaan maailmaa. Humalasta tulee selvyysden tila, selvyydestä humala. Peilin taakse ei enää tarvitse kurkistaa koska totuuden tietäminen on yhtä tylsää kuin sunnuntai-iltapäivän Canasta. Unelmat ovat käyttökelvottomia, sillä ne on etukäteen tuomittu tuhoon. Unelmat on siirretty ihmisestä aikakauslehdistöön, naapurin vaimoon, prinsessa Carolineen, toisina ajatteleviin, omaan pesukoneeseen ja jokaiseen muuhun materiaaliseen tai "henkiseen" kohteeseen, joka saattaa heittää meidät pois todellisuudesta.

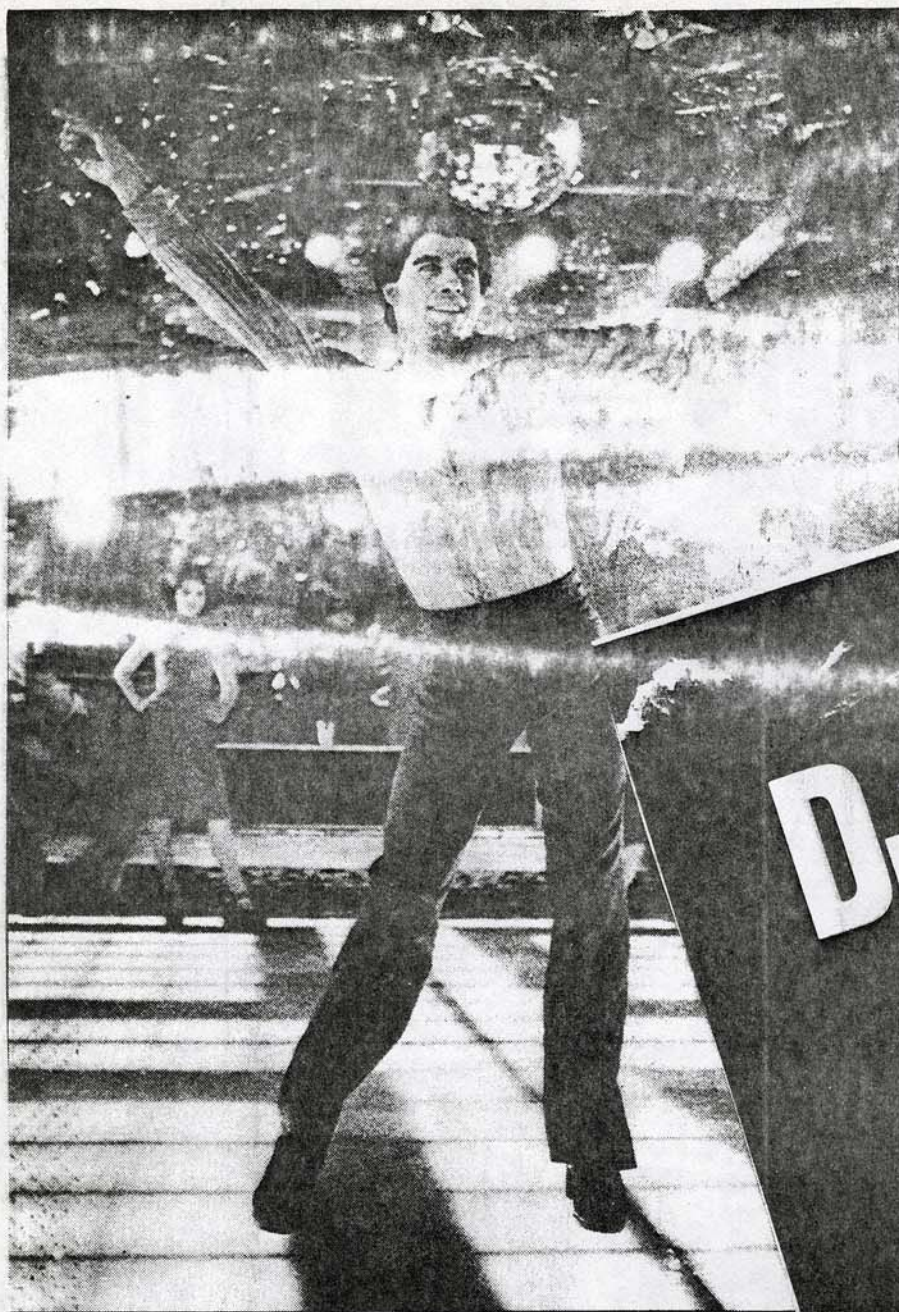

**CLOSE
ENCOUNTERS
OF THE THIRD KIND**

**EXORCISTEN 2
KÄTTÄREN**

PARAS ELOKUVA

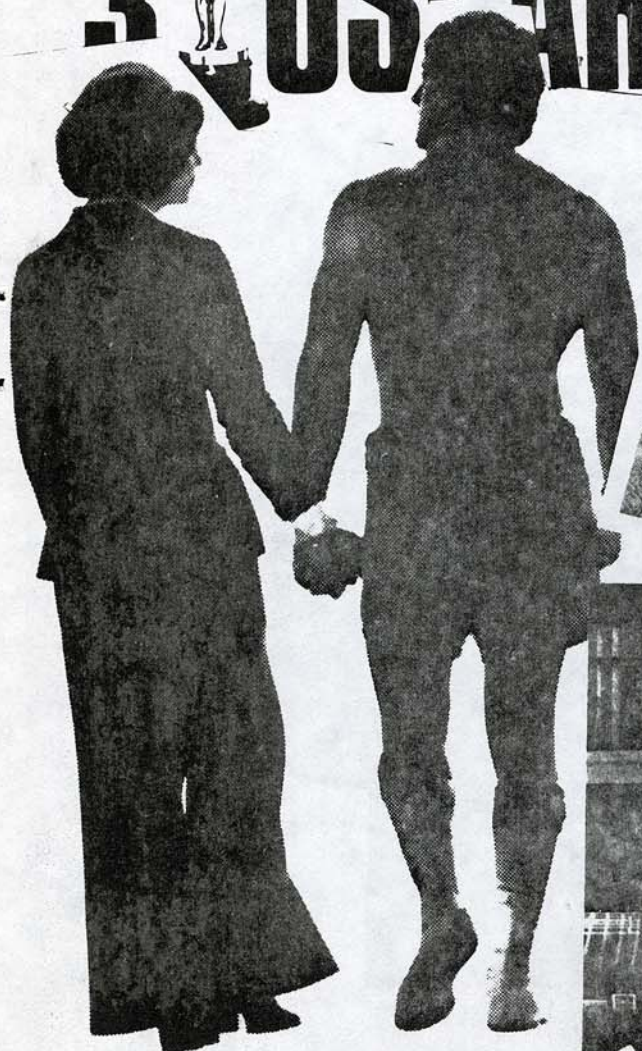
PARAS LAUS RAS US

DIUPET

Ehkä sillä, mikä meitä viehättää Saturday Night Feverissa, niin naivi ja negatiivinen elokuva se monessa mielessä onkin, on jotain tekemistä näiden kadotettujen unelmien kanssa. John Travoltan esittämällä nuorukaisella on selvä ja konkreettinen unelma: osata tanssia, kohota tanssin avulla taloudellisesta riippuvuudesta ja lopulta saavuttaa mainetta. Hän pyrkii päämääräänsä järjestelmällisesti ja saavuttaa sen. Häntä ei vai-
vaa länsimaisen ihmisen alituinen epävarmuus eikä päättämättömyys. Tämän kullissin takaa kimpoaa kuitenkin esiin tragedia, ystävän kuolema,

mikä muistuttaa tanssijapoikaa siitä, että elämä on loppujen lopuksi helvetin vakava asia. Elokuvan voisi ymmärtää tähän tapaan enemmän lännen-
elokuvana kuin musiikkia ja diskoja markkinoivana mainospätkänä. Yritys, onnistuminen, kaiken lopullinen traagisuus, rakkaus jne. Elokuvien lännen mies on tajunnut jo kauan ennen ilmestymistään valkokangasalle nämä tosi-
asiat. Hänelle elämä on haudankava asia, eikä mikään teko tai ihminen saa häntä muuttamaan käsityksiään. Travolta ei tiedä tätä, mutta hän kasvaa elokuvan aikana tajuamaan sen. Kaikesta huolimatta Travolta on pelle,

3 OSCARIN VOITTAJIA

mainosmiesten marionetti, joka ei itsekään tiedä hypänneensä väärään junaan. Hän on aikamme kuva, itseltään ja omista mahdollisuuksistaan täydellisesti vieraantunut ihminen. Hän matkustaa väärässä maailmassa, väärässä vaunuosastossa väärään kaupunkiin. Hänessä ei ole kokonaisuuksia, hänen tunteensa ovat naurettavia ja kömpelöitä, hän käyttäytyy kuin olisi joka hetki valmis tajuamaan oman typeryytensä, mutta ei ehdi tehdä sitä, koska kohtaaminen on silloin jo ohitse, kuva vaihtuu. Ainut todellinen hänessä on tanssi; hän on lihas ja hänen unelmansa liittyy tuohon lihakseen. 70-

luvun lopun sekopäiselle katsojalle tämä on syötti, joka niellään heti ja nopeasti kuin valintatalon alennusgotleri, Ihmisen unelma ei voi liittyä pelkkään lihakseen, mutta se että elokuvassa on esitetty tämä unelma niin konkreettisesti, ilman liiallisen ihmiskuvauksen realismin tuomaa monimutkaisuutta ja hämmennystä, liikuttaa monia katsojia.

Saturday Night Feverista tuli eräs vuosikymmenemme suurimmista menestyksistä, vaikka sen kaikessa tekemisessä on selvä b-elokuvan tuntu. Bee Geesien tähti oli jo kauan sitten sammunut, kunnes se tämän elokuvan myötä tuik-

kiä kirkaampana kuin koskaan. Eloku-
vassa ei ollut välttämättömiä kassa-
menestyksen edellytyksiä, mutta se
saavutti käsittämättömän menestyksen,
on luonut vankan pohjan diskokulttuu-
rin jatkuvuudelle, muodin ja tuhot-
tomasti krääsää. Saturday Night Fever
synnytti myös uuden elokuvan lajityy-
pin. Kaikki sen seuraajat ovat liip-
pailleet kuitenkin sellaisissa mata-
laotsaisuuksissa, että mistään perin-
teestä tuskin koskaan on kysymys.
John Travoltan toinen elokuva Grease

on ilmiön täydellinen esimerkki. Kaik-
ki toiminnan ja käyttäytymisen moti-
vointi on pyyhkäisty pois. Pelkkää
svengiä, joka ei missään vaiheessa
kohoa tunnelman asteelle. Ihmisten
väliset suhteet on pelkistetty kovik-
sien ja mammareiden kummalliseksi hen-
kien taisteluksi.
Kun Olivia Newton-John vetäisee elo-
kuvan kliimaksi nahkahaalarin nis-
kaansa, pukeutuu hän samalla koko
vuosikymmenen henkisen kekseliäisyy-
den ja kulttuurin kaapuun.
Hän muistuttaa meitä jostakin. ■

THE END

